

ORGANIZATION OF IMPLEMENTATION OF POLICIES WITH MERITORIOUS PEOPLE IN TUYEN QUANG CITY

Thai Van Ha^a
Bui Manh Hung^b

^{a,b}Hanoi University of Business and Technology

Email: ^avanha280182@gmail.com; ^bminhduc.avtq@gmail.com

Received: 24/10/2022; Reviewed: 29/10/2022; Revised: 03/11/2022; Accepted: 04/11/2022; Released: 18/11/2022

DOI: <https://doi.org/10.54163/0866-773X/779>

Promoting the tradition of “Drinking water, remembering the source” and responding to the “Gratitude return” movement, Tuyen Quang City pays great attention to the policy of meritorious people through a series of policies approved by the Party and State. However, besides the results achieved in the implementation of policies with meritorious people in Tuyen Quang city, there are still some limitations, from the following stages: organization, planning; disseminating, deploying and propagating; organize and assign tasks; monitor, urge, inspect and implement policies. These are social issues in general and policy beneficiaries in particular are paying special attention to.

Keywords: Policy; Meritorious people; Policy of meritorious people; Tuyen Quang City.

1. Đặt vấn đề

Trong những năm đầu của cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp, nhiều đồng bào, chiến sỹ đã hy sinh, cống hiến xương máu, sức lực của mình trên chiến trường. Thấm nhuần đạo lý truyền thống của dân tộc ta, nhân dân ta đời đời ghi nhớ, biết ơn sâu sắc đạo lý “Uống nước nhớ nguồn”, “Đền ơn đáp nghĩa” và có nghĩa vụ bù đắp những sự hy sinh, mất mát đó. Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh nhắc nhở chúng ta: “Máu đào của các thương binh, liệt sỹ đã làm cho lá cờ cách mạng thêm đỏ chói. Sự hy sinh anh dũng của các liệt sỹ đã chuẩn bị cho đất nước ta nở hoa độc lập, kết trái tự do”; “Thương binh, gia đình quân nhân và gia đình liệt sỹ là những người có công với Tổ quốc, với nhân dân, cho nên bọn phân chúng ta là phải biết ơn, phải yêu thương và giúp đỡ họ”.

Hiện nay, cả nước có trên 9,2 triệu người có công (chiếm khoảng 10% dân số). Trong đó, có gần 1,2 triệu liệt sỹ, trên 139.000 Bà mẹ Việt Nam Anh hùng, gần 600.000 thương binh và người hưởng chính sách như thương binh, gần 185.000 người bệnh binh, 1.300 Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân, 320.000 người hoạt động kháng chiến và con đẻ của họ bị nhiễm chất độc hóa học, gần 111.000 người hoạt động cách mạng bị địch bắt tù đày, gần 4,1 triệu người hoạt động kháng chiến giải phóng dân tộc, bảo vệ Tổ quốc và làm nghĩa vụ Quốc tế. Hằng năm, ngân sách Nhà nước và các địa phương đã dành nhiều nghìn tỷ đồng để thực hiện chính sách trợ cấp, ưu đãi về giáo dục, đào tạo, miễn giảm thuế, cải thiện nhà ở, chăm sóc phục hồi sức khỏe, chương trình dạy nghề, tạo việc làm cho con em gia

đình chính sách;... mở rộng hệ thống cơ sở dịch vụ và sự nghiệp để phục vụ thương binh, thân nhân liệt sỹ và người có công. Các địa phương trong cả nước đã đầu tư nguồn lực lớn để xây dựng, tu bổ, tôn tạo nghĩa trang liệt sỹ, các công trình ghi công liệt sỹ...

Phát huy truyền thống tốt đẹp đó, các cấp chính quyền tại thành phố Tuyên Quang luôn coi trọng việc tổ chức thực hiện các chính sách đối với người có công, chăm lo cho các gia đình chính sách, từng bước tháo gỡ những khó khăn cả về vật chất lẫn tinh thần cho các đối tượng chính sách, các đối tượng là người có công trên địa bàn thành phố. Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, vẫn còn những hạn chế nhất định như: Chưa có sự đồng bộ cao trong phân công, phối hợp tổ chức thực hiện chính sách; hệ thống các văn bản quy phạm pháp luật hướng dẫn thực hiện Pháp lệnh ưu đãi người có công chưa rà soát, bổ sung kịp thời qua các năm; công tác tuyên truyền, phổ biến thực hiện các văn bản có liên quan còn chậm; việc ban hành và hướng dẫn thực hiện chính sách chưa theo kịp với các yêu cầu của thực tiễn quản lý Nhà nước, tình hình thực tế tại địa phương; công tác kiểm tra, thanh tra chưa thực hiện thường xuyên, liên tục... Chính vì vậy, tác giả muốn đi sâu tìm hiểu công tác tổ chức thực hiện chính sách với người có công tại thành phố Tuyên Quang để đưa ra các giải pháp nhằm thực hiện công tác này ngày càng tốt hơn.

2. Tổng quan nghiên cứu

Đến nay, có nhiều công trình nghiên cứu đã được công bố liên quan đến vấn đề thực hiện chính sách với người có công ở những góc độ, phạm vi khác nhau: Lê Anh (2017), Thực thi chính sách an

sinh xã hội ở Thành phố Đà Nẵng, Luận án Tiến sỹ chuyên ngành chính trị học; Nguyễn Thị Thương (2019), “Thực thi chính sách ưu đãi đối với người có công trên địa bàn huyện Quốc Oai, Thành phố Hà Nội hiện nay”, Luận văn Thạc sỹ Chính sách công, Học viện Hành chính Quốc gia; Hòa Thị Hằng (2021), “Thực hiện chính sách người có công trên địa bàn huyện huyện M’Đrăk, tỉnh Đắk Lắk”, Luận văn Thạc sỹ chuyên ngành Quản lý công, Học viện Hành chính Quốc gia; Bài viết của Nguyễn Thị Phương Thanh (7/2015), “Pháp luật về ưu đãi người có công với cách mạng ở Việt Nam”, Tạp chí Dân chủ và Pháp luật; Nguyễn Danh Tiên (2015), “Thực hiện chính sách của Đảng và Nhà nước đối với thương binh, liệt sỹ và người có công với cách mạng”, Tạp chí Cộng sản; Trần Văn Minh (7/2016), “Thực hiện tốt hơn nữa chính sách đối với thương binh, gia đình liệt sỹ và người có công với cách mạng”, Tạp chí Quốc phòng toàn dân; Phạm Thị Hải Chuyên (2016), “Tiếp tục thực hiện tốt chính sách ưu đãi có công với nước hiện nay và định hướng đến năm 2020”, Tạp chí Cộng sản điện tử... Tất cả các công trình, bài viết đề cập trên đều đã giải quyết được các vấn đề lý luận về chính sách, thực hiện chính sách xã hội, chính sách đối với người có công tại một số địa phương của nước ta hiện nay, chưa có công trình nào nghiên cứu riêng, trùng lặp về tổ chức thực hiện chính sách với người có công tại Thành phố Tuyên Quang như tác giả nghiên cứu.

3. Phương pháp nghiên cứu

Tác giả đã sử dụng các phương pháp nghiên cứu sau: (1) Phương pháp thu thập tài liệu thứ cấp: Nghiên cứu các tài liệu có liên quan để có những luận cứ khoa học về thực hiện chính sách với người có công, trên cơ sở đó đánh giá thực trạng và đưa ra giải pháp nhằm thực hiện tốt hơn chính sách với người có công tại thành phố Tuyên Quang; (2) Phương pháp thống kê mô tả: Thu thập số liệu qua các báo cáo về kết quả thực hiện chính sách với người có công; (3) Phương pháp phân tích, đánh giá: đánh giá thực trạng tổ chức thực hiện chính sách với người có công tại thành phố Tuyên Quang, từ đó chỉ ra những ưu điểm, hạn chế và nguyên nhân của hạn chế làm cơ sở đưa ra các giải pháp nhằm làm tốt hơn nữa tổ chức thực hiện chính sách với người có công nói chung và của thành phố Tuyên Quang nói riêng.

4. Kết quả nghiên cứu

4.1. Chính sách với người có công

4.1.1. Người có công

Theo Điều 32, Pháp lệnh Ưu đãi người có công với cách mạng số 26/2005/PL-UBTVQH11 ngày 29/6/2005 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội, ghi: “Người có công giúp đỡ cách mạng là người đã có thành tích giúp đỡ cách mạng trong lúc khó khăn, nguy hiểm, bao gồm: Người được tặng Kỷ niệm

chương “Tổ quốc ghi công” hoặc Bằng “Có công với nước”; Người trong gia đình được tặng Kỷ niệm chương “Tổ quốc ghi công” hoặc Bằng “Có công với nước” trước cách mạng tháng Tám năm 1945; Người được tặng Huân chương kháng chiến hoặc Huy chương kháng chiến; Người trong gia đình được tặng Huân chương kháng chiến hoặc Huy chương kháng chiến.

Theo Điều 29, Nghị định hướng dẫn thi hành một số điều Pháp lệnh Ưu đãi người có công với cách mạng số 54/2006/NĐ-CP ngày 26/5/2006 của Chính phủ quy định: “Người có công giúp đỡ cách mạng là người được tặng Kỷ niệm chương “Tổ quốc ghi công” hoặc Bằng “Có công với nước”; người được tặng Huân chương Kháng chiến hoặc Huy chương Kháng chiến; người trong gia đình được tặng Kỷ niệm chương “Tổ quốc ghi công” hoặc Bằng “Có công với nước” trước cách mạng tháng Tám năm 1945, người trong gia đình được tặng Huân chương Kháng chiến hoặc Huy chương Kháng chiến có đủ điều kiện xác nhận là người có công giúp đỡ cách mạng theo quy định của pháp luật về thi đua khen thưởng.

Theo Điều 1, Pháp lệnh số 04/2012/UBTVQH13 ngày 16/7/2012 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội sửa đổi, bổ sung một số điều của Pháp lệnh Ưu đãi người có công với cách mạng nêu người có công với cách mạng gồm: Người hoạt động cách mạng trước ngày 01 tháng 01 năm 1945 (cán bộ Lão thành cách mạng); Người hoạt động cách mạng từ ngày 01 tháng 01 năm 1945 đến ngày khởi nghĩa tháng Tám năm 1945 (cán bộ Tiền khởi nghĩa); Liệt sỹ; Bà mẹ Việt Nam Anh hùng; Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân; Anh hùng Lao động trong thời kỳ kháng chiến; Thương binh, người hưởng chính sách như thương binh; Bệnh binh; Người hoạt động kháng chiến bị nhiễm chất độc hóa học; Người hoạt động cách mạng, hoạt động kháng chiến bị địch bắt tù, đày; Người hoạt động kháng chiến giải phóng dân tộc, bảo vệ Tổ quốc và làm nghĩa vụ Quốc tế; Người có công giúp đỡ cách mạng”.

Như vậy, chúng ta có thể hiểu người có công với cách mạng là người đã chiến đấu, tự nguyện cống hiến sức lực, tài năng trí tuệ của mình, hy sinh cả tính mạng để đem lại những thành tích đóng góp hoặc những cống hiến xuất sắc phục vụ cho đất nước và được các cấp có thẩm quyền công nhận theo quy định của Pháp luật.

4.1.2. Chính sách với người có công

Theo Từ điển Tiếng Việt, “Chính sách là sách lược và các chủ trương, biện pháp cụ thể để thực hiện đường lối và nhiệm vụ trong một thời kỳ lịch sử nhất định”.

Từ điển Bách khoa Việt Nam đã đưa ra khái niệm về chính sách như sau: “Chính sách là những chuẩn tắc cụ thể để thực hiện đường lối, nhiệm

vụ. Chính sách được thực hiện trong một thời gian nhất định, trên những lĩnh vực cụ thể nào đó. Bản chất, nội dung và phương hướng của chính sách tùy thuộc vào tính chất của đường lối, nhiệm vụ chính trị, kinh tế, văn hóa...”

Theo James E. Anderson (2003): “Chính sách là một quá trình hành động có mục đích mà một cá nhân hoặc một nhóm theo đuổi một cách kiên định trong việc giải quyết vấn đề”.

Như vậy, chính sách được hiểu là chương trình hành động do các nhà tổ chức, lãnh đạo hay nhà quản lý đề ra để giải quyết một vấn đề nào đó thuộc phạm vi thẩm quyền của mình.

Trải qua 4.000 năm lịch sử với các cuộc đấu tranh chống giặc xâm lược để bảo vệ Tổ quốc, nhân dân ta đã anh dũng chiến đấu và không ít người đã hy sinh vì nền độc lập - tự do của dân tộc. Để tưởng nhớ và ghi nhận công lao to lớn đó, Đảng và Nhà nước luôn đưa ra các chính sách phù hợp để bù đắp một phần sự mất mát về vật chất và tinh thần cho họ, đó là chính sách đối với người có công với cách mạng. Những chính sách với người có công được ban hành vô cùng quan trọng, phản ánh sự quan tâm, ý thức xã hội của Nhà nước, của cộng đồng, của thế hệ đi sau đối với thế hệ cha, anh, các bậc cách mạng tiền bối, các Anh hùng liệt sỹ, Thương binh, gia đình liệt sỹ, người có công. Chính sách đó được thể chế hóa bằng các văn bản quy phạm pháp luật nhằm biết ơn đối với những người có công... Nó có ý nghĩa nhân văn sâu sắc vừa thể hiện tình cảm thiêng liêng, vừa thể hiện trách nhiệm cao cả của cả hệ thống chính trị và toàn dân, vừa là yếu tố bảo đảm thực hiện tiến bộ và công bằng xã hội, góp phần củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc, tăng cường niềm tin của Nhân dân vào Đảng và Nhà nước. Làm tốt công tác này sẽ góp phần sự ổn định xã hội, giúp cho thế hệ trẻ nhìn nhận lại trách nhiệm của mình đối với xã hội, đối với Tổ quốc, sẵn sàng nói “có” khi Tổ quốc “cần”.

Vì vậy, “Chính sách đối với người có công là thể hiện trách nhiệm, là tình cảm của Đảng và Nhà nước, của cộng đồng thông qua các chế độ đãi ngộ đặc biệt để ghi nhận công lao đóng góp, sự hy sinh cao cả của những người đã không tiếc thân mình hy sinh vì độc lập, tự do của Tổ quốc và để bù đắp phần nào sự mất mát, tổn thương về đời sống vật chất, tinh thần đối với người có công”.

4.2. Tổ chức thực hiện chính sách với người có công

Tổ chức thực hiện chính sách với người có công là “việc tổ chức thực hiện chính sách của toàn bộ quá trình chuyên hóa ý chí của chủ thể trong chính sách đến đối tượng chính sách, được hiện thực do cơ quan Nhà nước có thẩm quyền quy định nhằm đưa chính sách người có công vào cuộc sống qua các nội dung cụ thể về nguyên tắc, tuân theo một trình tự thủ

tục nhằm đạt đến mục tiêu của chính sách”.

Để khâu tổ chức thực hiện chính sách với người có công đạt hiệu quả cần phải tuân thủ một quy trình chặt chẽ, thống nhất nhằm đạt được mục tiêu tốt nhất trong việc tổ chức thực hiện chính sách và được tiến hành qua các bước cơ bản: (1) Xây dựng kế hoạch triển khai thực hiện chính sách với người có công; (2) Phổ biến, tuyên truyền chính sách với người có công; (3) Phân công, phối hợp thực hiện chính sách với người có công; (4) Theo dõi, đôn đốc, kiểm tra việc thực hiện chính sách với người có công; (5) Đánh giá, sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm tổ chức thực hiện chính sách với người có công.

4.3. Thực trạng về tổ chức thực hiện chính sách người có công tại Thành phố Tuyên Quang

Thành phố Tuyên Quang có 13 đơn vị hành chính, bao gồm 6 xã (Xã Tràng Đà, Xã An Khang, Xã An Tường, Xã Lương Vượng, Xã Thái Long, Xã Đội Cấn) và 7 Phường (Phường Phan Thiết, Phường Minh Xuân, Phường Tân Quang, Phường Nông Tiến, Phường Ý La, Phường Tân Hà, Phường Hưng Thành).

Hiện nay, toàn thành phố có 1.700 người có công với cách mạng. Từ năm 2012 đến nay, cùng với việc thực hiện các chính sách ưu đãi của Đảng, Nhà nước, phong trào “Đền ơn đáp nghĩa”, thành phố đã vận động được trên 5,3 tỷ đồng để hỗ trợ làm nhà, sửa chữa nhà ở cho các hộ gia đình người có công. Kết quả đến nay 99% số gia đình người có công có mức sống bằng hoặc cao hơn mức trung bình của người dân nơi cư trú.

4.3.1. Thực trạng xây dựng kế hoạch, triển khai thực hiện chính sách với người có công

Trong thời gian qua, căn cứ vào Chủ trương chính sách của Đảng, Nhà nước, tỉnh Tuyên Quang đã ban hành nhiều Nghị quyết, Quyết định, Kế hoạch chỉ đạo hàng năm của Trung ương tới địa phương; căn cứ vào tình hình thực tế của địa phương và nội dung kế hoạch hoạt động của Tỉnh. UBND thành phố kịp thời xây dựng, ban hành, đáp ứng tốt yêu cầu triển khai tổ chức thực hiện chính sách người có công qua từng giai đoạn, điều kiện cụ thể.

Thành phố đã xây dựng và ban hành một số kế hoạch, chương trình triển khai tạo điều kiện thuận lợi cho các đối tượng chính sách được tiếp cận các dịch vụ xã hội, các chính sách về an sinh xã hội, từng bước cải thiện điều kiện sống, đảm bảo 100% đối tượng thuộc diện chính sách được hưởng chế độ đúng theo quy định của Nhà nước; Ban hành một số chương trình hoạt động tri ân hướng tới kỷ niệm các ngày lễ lớn, sự kiện quan trọng của đất nước như: Lễ kỷ niệm ngày Thương binh - liệt sỹ, “Uống nước nhớ nguồn”, “Đền ơn đáp nghĩa”, “Toàn dân chăm sóc các gia đình thương binh liệt sỹ và người có công với cách mạng”, “truy tặng danh hiệu vinh dự Nhà nước”, “Bà mẹ Việt Nam anh hùng”. Trên cơ

sở Pháp lệnh Ưu đãi người có công và các văn bản của Trung ương, Sở Lao động Thương binh - Xã hội đã hướng dẫn địa phương kịp thời tổ chức triển khai thực hiện các chính sách trợ giúp xã hội, giúp người dân kịp thời tiếp cận, đầy đủ các chính sách hiện hành của Nhà nước, tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc, bất cập về chính sách. Tuy nhiên, mặc dù hệ thống văn bản pháp luật về chính sách người có công ngày càng hoàn thiện nhưng vẫn không bao quát, giải quyết triệt để được những tình huống, trường hợp cụ thể, cá biệt trong quá trình xem xét, công nhận người có công tại địa phương.

4.3.2. Thực trạng phổ biến, tuyên truyền chính sách với người có công

Thực hiện kế hoạch số 132/KH-UBND ngày 7/7/2022 của UBND tỉnh Tuyên Quang thực hiện Quyết định số 1983/QĐ-TTg ngày 24/11/2021 của Thủ tướng Chính phủ ban hành Kế hoạch triển khai thực hiện Kết luận số 92/KL-TW ngày 05/11/2020 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Nghị quyết Hội nghị Trung ương 5 khóa XI một số vấn đề về chính sách xã hội, giai đoạn 2012-2020 trên địa bàn tỉnh Tuyên Quang. UBND thành phố xây dựng kế hoạch, triển khai thực hiện với nhiều hình thức tuyên truyền, phổ biến khác nhau phù hợp với điều kiện thực tế địa phương như: Hướng dẫn thực hiện Pháp lệnh Ưu đãi người có công bảo đảm người có công được chăm sóc, ưu đãi toàn diện; Hướng dẫn truyền thông về chính sách xã hội, nội dung tập trung tuyên truyền về mô hình tốt, cách làm hay và tấm gương tiêu biểu đóng góp vào thực hiện chính sách xã hội; Biên soạn, phát hành tài liệu truyền thông, đa dạng hóa các hình thức tuyên truyền như: Pa nô, áp phích, băng rôn, tờ rơi, hội nghị, hội thảo, tập huấn chuyên đề; Tặng thời lượng phát sóng, số lượng, chất lượng bài viết về công tác người có công trong các chương trình, chuyên trang, chuyên mục trên Đài truyền thanh cơ sở. Tăng cường xây dựng các phóng sự, đưa tin bài những người có công với cách mạng thực hiện tốt chủ trương của Đảng, Pháp luật của Nhà nước, các tấm gương tiêu biểu trong phong trào “Đền ơn đáp nghĩa”, phát triển kinh tế làm giàu cho gia đình và đóng góp vào sự phát triển kinh tế xã hội chung của tỉnh, thành phố.

Nhìn chung, Pháp lệnh và các văn bản hướng dẫn thi hành Pháp lệnh đã được thành phố quan tâm chỉ đạo, tổ chức tuyên truyền rộng rãi, góp phần nâng cao nhận thức, trách nhiệm của người dân, của cán bộ thực hiện chính sách, nâng cao trách nhiệm của từng cấp trong tổ chức thực hiện chính sách với người có công. Tuy nhiên, để việc thực hiện chính sách với người có công trên địa bàn thành phố được tốt hơn vẫn cần tập trung tuyên truyền sâu rộng chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước đối với cán bộ, đảng viên và nhân dân; giáo dục truyền thống yêu nước, “Uống nước nhớ nguồn”, làm cho mọi người nhận thức sâu sắc và trân trọng, tri ân công

lao to lớn của các anh hùng liệt sỹ, người có công với nước; Biện nhận thức, tình cảm tốt đẹp đó thành hành động thiết thực; vận động cán bộ, đảng viên có trách nhiệm trong công tác và phong trào “Toàn dân chăm sóc các gia đình người có công”.

4.3.3. Thực trạng phân công, phối hợp thực hiện chính sách với người có công

Trong việc phân công, phối hợp tổ chức thực hiện chính sách với người có công được phân công rõ rệt ở từng cấp bậc tương ứng, từ cấp tỉnh xuống thành phố, thị xã,... UBND tỉnh giao cho UBND thành phố, UBND thành phố giao cho Phòng Lao động - Thương binh và Xã hội là cơ quan chuyên môn thực hiện chức năng thường trực, tham mưu thực hiện các chức năng quản lý về chính sách với người có công. Phòng chủ trì, phối hợp triển khai đồng bộ kịp thời hệ thống văn bản pháp luật chính sách Ưu đãi với người có công, phát hiện thiếu sót, bất cập, chông chéo phản ánh ngay đến cơ quan có thẩm quyền nghiên cứu bổ sung, sửa đổi; Phối hợp với Bộ Chỉ huy Quân sự thành phố thực hiện các chế độ chính sách còn tồn đọng; rà soát thông tin mộ liệt sỹ theo kế hoạch của Ban chỉ đạo 1237 tỉnh và công tác giám định ADN xác định danh tính hài cốt liệt sỹ. Thực hiện chính sách đối với quân nhân tham gia kháng chiến chống Pháp, chống Mỹ, chiến tranh bảo vệ Tổ quốc và làm nhiệm vụ quốc tế tại các quyết định của Thủ tướng Chính phủ như: Quyết định số 290/2005/QĐ-TTg ngày 08/11/2005; Quyết định số 142/TTg ngày 27/10/2008; Quyết định số 62/2011/QĐ-TTg ngày 09/11/2011; Quyết định số 49/2015/QĐ-TTg ngày 14/10/2015; Quyết định số 53/2010/QĐ-TTg ngày 20/8/2010; Phối hợp với Công an thành phố thực hiện chính sách đối với cán bộ chiến sỹ Công an nhân dân tham gia kháng chiến chống Mỹ có dưới 20 năm công tác trong Công an nhân dân đã thôi việc, xuất ngũ về địa phương; Phối hợp với Hội Cựu chiến binh thực hiện chính sách theo Nghị định số 150/2006/NĐ-CP ngày 12/12/2006 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều Pháp lệnh Cựu chiến binh; Phối hợp với phòng Tài chính kế hoạch lập dự toán, tham mưu cân đối bố trí nguồn kinh phí địa phương chi trả các chế độ, chính sách với người có công; Phòng Văn hóa-Thông tin thực hiện tuyên truyền các chủ trương, chính sách và các văn bản pháp luật có liên quan đến chính sách người có công; Ủy ban Mặt trận tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội phối hợp về công tác phổ biến, tuyên truyền và vận động các hội viên, các đối tượng chính sách và nhân dân tham gia vào các hoạt động “Đền ơn đáp nghĩa”, “Toàn dân chăm sóc các gia đình thương binh liệt sỹ và người có công với cách mạng”, ủng hộ góp quỹ “Đền ơn đáp nghĩa”; thấp nên tri ân, vận động sự hỗ trợ, đóng góp từ các tổ chức, cá nhân xây dựng, sửa chữa nhà cho các đối tượng chính sách; Tổ chức thăm, tặng quà nhân

dịp các ngày lễ lớn, Tết Nguyên đán, ngày Thương binh liệt sỹ 27/7... Trong những năm gần đây việc triển khai tổ chức thực hiện chính sách với người có công trên địa bàn thành phố không có sự đùn đẩy, chồng chéo, thiếu trách nhiệm, gây phiền hà, sách nhiễu, phiền phức đến các đối tượng chính sách. Tuy nhiên, trong quá trình thực hiện chính sách với người có công, công tác phối hợp giữa các đơn vị, ban ngành, đoàn thể chính trị - xã hội còn chưa đồng bộ, chưa đạt được sự thống nhất.

4.3.4. Thực trạng theo dõi, đôn đốc, kiểm tra, giám sát việc thực hiện chính sách với người có công

Công tác theo dõi, kiểm tra, giám sát là khâu quan trọng trong tổ chức thực hiện giải quyết chế độ, chính sách với người có công. Giám sát việc thực hiện chính sách đối với người có công sẽ góp phần đánh giá đúng thực trạng việc tổ chức thực hiện các chính sách của Đảng, Nhà nước, góp phần tôn vinh và tri ân công lao to lớn đối với người có công; nhằm phòng ngừa, phát hiện và ngăn chặn kịp thời các dấu hiệu, hành vi vi phạm pháp luật, phát hiện những điểm bất thường chưa phù hợp trong quản lý, điều hành chính sách pháp luật để kiến nghị với cơ quan có thẩm quyền đưa ra các biện pháp khắc phục nhằm nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động quản lý, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của Nhà nước và của các tổ chức, cá nhân.

Theo đúng quy trình, UBND tỉnh Tuyên Quang giao cho Sở Lao động - Thương binh và Xã hội, Sở Y tế, Bảo hiểm xã hội tỉnh, Sở Xây dựng, Sở Tài chính, Sở Kế hoạch và Đầu tư, Công an tỉnh, Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh, UBND các huyện, thành phố giám sát việc thực hiện chính sách với người có công tại địa phương qua các nội dung: giải quyết những hồ sơ tồn đọng đề nghị xác nhận người có công trên địa bàn tỉnh, thành phố; thực hiện tốt các chính sách đối với dân công hỏa tuyến; tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát việc thực hiện chính sách ưu đãi đối với người có công với cách mạng ở các cấp, các ngành, các đoàn thể. Kịp thời phát hiện, xử lý nghiêm minh những trường hợp vi phạm chế độ chính sách; đẩy nhanh tiến độ giải quyết hồ sơ xác nhận liệt sỹ, thương binh, người hưởng chính sách như thương binh trong chiến tranh không còn giấy tờ; tập trung chỉ đạo triển khai thực hiện sửa chữa, nâng cấp, tôn tạo các công trình ghi công liệt sỹ, các phần mộ liệt sỹ trên địa bàn tỉnh; tiếp tục thực hiện công tác tìm kiếm, quy tập, cất bốc và an táng hài cốt liệt sỹ vào các nghĩa trang liệt sỹ. Thực hiện các chế độ ưu đãi, chăm sóc sức khỏe, điều dưỡng tại gia đình; chế độ bảo hiểm y tế, khám chữa bệnh cho người có công với cách mạng; tiếp tục hỗ trợ người có công với cách mạng và thân nhân cải thiện nhà ở.

Thực hiện sự chỉ đạo của UBND tỉnh, UBND thành phố đã sát sao, chỉ đạo Phòng Lao động, Thương binh và Xã hội phối hợp với các xã,

phường rà soát, thống kê, lập danh sách toàn bộ các đối tượng thuộc diện cần hỗ trợ về nhà ở; đôn đốc tiến độ thực hiện, kiểm tra chất lượng xây dựng nhà ở, thủ tục hồ sơ thanh toán nguồn vốn hỗ trợ theo đúng quy định... Ban chỉ đạo thực hiện hỗ trợ nhà ở cho người có công với cách mạng thành phố và tiến hành thẩm định danh sách các hộ trước khi xây nhà. Trong quá trình xây dựng, sửa chữa nhà ở, thành viên ban chỉ đạo các cấp thường xuyên hướng dẫn, đôn đốc, giám sát việc tổ chức thực hiện của các gia đình để bảo đảm theo đúng quy định. Ngoài ra, cán bộ phụ trách thường xuyên nắm bắt tình hình, tiến độ xây dựng, kịp thời tháo gỡ vướng mắc cho các hộ trong quá trình xây dựng, sửa chữa nhà và tổ chức nghiệm thu, bàn giao kinh phí hỗ trợ cho các gia đình sau khi công trình hoàn thành.

Qua công tác theo dõi, kiểm tra, giám sát cho thấy trong 5 năm qua (từ 2013-2018), thực hiện Quyết định 22/2013-QĐ/TTg ngày 26/4/2013 của Thủ tướng Chính phủ, thành phố Tuyên Quang đã hỗ trợ làm nhà cho 346 gia đình người có công với cách mạng trên địa bàn thành phố. Trong đó, có 78 hộ được hỗ trợ để làm nhà mới; 268 hộ được hỗ trợ để sửa chữa nhà cũ hư hỏng. Tổng kinh phí hơn 8,504 tỷ đồng, trong đó ngân sách Trung ương hỗ trợ hơn 8,2 tỷ đồng; còn lại là kinh phí do tỉnh, thành phố, xã, phường và các cơ quan, đơn vị hỗ trợ; Xã Lương Vượng, thành phố Tuyên Quang là xã có số gia đình chính sách, người có công được hỗ trợ làm mới và sửa chữa nhà nhiều nhất với 61 hộ/108 hộ chính sách, người có công với cách mạng, với tổng kinh phí hỗ trợ 1,48 tỷ đồng. Theo báo cáo của UBND xã, bên cạnh việc thực hiện tốt công tác rà soát đối tượng, xã còn đặc biệt quan tâm đến chất lượng các công trình xây dựng nhà ở, chủ động tháo gỡ khó khăn thuộc thẩm quyền của địa phương trong quá trình triển khai xây dựng, tuyên truyền về chính sách hỗ trợ. Hiện toàn xã còn 11 hộ chính sách, người có công có nhu cầu xây mới và sửa chữa nhà ở cần được Nhà nước hỗ trợ kinh phí. Xã đã chỉ đạo cán bộ công chức văn hóa - xã hội lập danh sách và đang hướng dẫn các hộ làm hồ sơ đề nghị hỗ trợ kinh phí để trình cấp có thẩm quyền phê duyệt.

Với sự quan tâm, nỗ lực của UBND thành phố, các ban, ngành, địa phương, công tác hỗ trợ làm nhà ở cho các gia đình người có công với cách mạng của thành phố được triển khai thực hiện kịp thời, tạo sự thay đổi quan trọng trong đời sống của người có công với cách mạng còn khó khăn về nhà ở, giúp các gia đình được thụ hưởng đầy đủ chính sách của Đảng và Nhà nước, góp phần thực hiện tốt chính sách an sinh xã hội tại địa phương. Tuy nhiên, các cấp lãnh đạo tại địa phương cần đi sâu, đi sát hơn nữa để nắm bắt tâm tư, nguyện vọng và những vấn đề cần giải quyết trong thực hiện chính sách; huy động mọi tầng lớp nhân dân chăm lo, thiết thực,

hiệu quả cho các gia đình chính sách, nhất là các gia đình còn nhiều khó khăn trong cuộc sống. Tăng cường hơn công tác theo dõi, đôn đốc, kiểm tra nhằm đảm bảo chính sách người có công được tiến hành kịp thời, đến đúng đối tượng người có công.

4.3.5. Thực trạng đánh giá, sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm tổ chức thực hiện chính sách với người có công

Hàng năm, UBND thành phố, phòng Lao động Thương binh – Xã hội và các đơn vị có liên quan đã tiến hành sơ kết, tổng kết đánh giá nhằm khen thưởng, biểu dương, khuyến khích, động viên tập thể, đơn vị, cá nhân đã có những đóng góp, phối hợp thực hiện giải quyết chế độ chính sách người có công kịp thời, nhanh gọn. Nhân dịp kỷ niệm 75 năm Ngày Thương binh- Liệt sỹ (27/7/1947-27/7/2022), Thành ủy, Hội đồng nhân dân, UBND, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc thành phố đã tặng Giấy khen cho 15 tập thể, 21 cá nhân có thành tích trong phong trào “Đền ơn đáp nghĩa” giai đoạn 2017-2022. Công tác tổng kết, đánh giá giúp cho các cơ quan đơn vị trên địa bàn thành phố xem xét những nội dung hạn chế, thiếu sót khi thực hiện chính sách, từ đó rút kinh nghiệm để có những giải pháp tổ chức thực hiện tốt hơn trong thời gian tới, đề xuất, kiến nghị với các cấp có thẩm quyền những khó khăn, vướng mắc chưa kịp thời xử lý để hiệu chỉnh, bổ sung phù hợp với tình hình thực tế tại địa phương. Đồng thời công tác đánh giá, rút kinh nghiệm giúp nhân rộng, lan tỏa các cách làm hay, gương điển hình, tiêu biểu để hoạt động tổ chức thực hiện chính sách với người có công ngày càng hiệu quả.

4.4. Đánh giá chung về tổ chức thực hiện chính sách với người có công tại thành phố Tuyên Quang

4.4.1. Kết quả đạt được

Thứ nhất, Đảng bộ, chính quyền, các đơn vị, nhân dân thành phố luôn quan tâm, coi trọng, thực hiện có hiệu quả công tác thực hiện chính sách với người có công bằng những việc làm thiết thực như: Hỗ trợ người có công về nhà ở, thăm hỏi, tặng quà gia đình chính sách, nhận chăm sóc, phụng dưỡng Bà mẹ Việt Nam anh hùng suốt đời,... phần nào xoa dịu nỗi đau chiến tranh, giúp các gia đình chính sách, người có công vươn lên có cuộc sống ngày càng tốt đẹp hơn.

Thứ hai, các kế hoạch triển khai thực hiện Pháp lệnh Ưu đãi với người có công cùng các văn bản, chương trình, chính sách được triển khai kịp thời và hiệu quả từng bước góp phần giữ vững ổn định chính trị - xã hội trên địa bàn thành phố.

Thứ ba, công tác tuyên truyền, phổ biến các văn bản, chế độ chính sách người có công trên các phương tiện truyền thông như báo, đài; các thủ tục liên quan đến chế độ, chính sách với người có công cũng được đang tải, công khai trên trang điện tử

giúp người dân thấu hiểu và thực hiện một cách nhanh chóng.

Thứ tư, cán bộ, công chức có tinh thần trách nhiệm trong công việc, hướng dẫn tận tình, giải đáp các thắc mắc, kịp thời tháo gỡ những khó khăn trong việc giải quyết chế độ, chính sách người có công.

Thứ năm, công tác chăm lo đời sống các gia đình chính sách được thực hiện nghiêm túc, nhiều gia đình đã cải thiện mức sống, thu nhập bằng hoặc cao hơn các hộ gia đình khác trong thành phố. Phong trào “Đền ơn đáp nghĩa” là chương trình được thành phố luôn duy trì trong suốt những năm qua.

Thứ sáu, huy động được các cá nhân, tổ chức và xã hội trên địa bàn cùng tham gia với chính quyền chăm lo đời sống người có công, nhận chăm sóc, phụng dưỡng Bà mẹ Việt Nam anh hùng cũng như hỗ trợ sửa sang, xây mới các căn nhà tình nghĩa.

4.4.2. Một số hạn chế

Bên cạnh những kết quả đạt được, tổ chức thực hiện chính sách người có công còn một số hạn chế sau:

Thứ nhất: Hệ thống văn bản pháp luật về chính sách người có công ngày càng hoàn thiện nhưng vẫn không bao quát, giải quyết triệt để được những tình huống, trường hợp cụ thể, cá biệt trong quá trình xem xét, công nhận người có công tại địa phương.

Thứ hai: Công tác phân công, phối hợp giữa các đơn vị, ban ngành, đoàn thể chính trị - xã hội còn chưa đồng bộ, chưa đạt được sự thống nhất cao.

Thứ ba: Một số cán bộ cấp ủy Đảng, chính quyền địa phương chưa đi sâu, đi sát để nắm bắt tâm tư, nguyện vọng và những vấn đề cần giải quyết trong thực hiện chính sách với người có công.

Thứ tư: Công tác theo dõi, đôn đốc, kiểm tra nhằm đảm bảo chính sách người có công cần được thực hiện đều đặn hàng năm.

Thứ năm: Công tác tuyên truyền, nhận thức của các tầng lớp đối với công tác thực hiện chính sách còn hạn chế.

5. Thảo luận

Từ những kết quả đạt được, hạn chế về tổ chức thực hiện chính sách với người có công tại thành phố Tuyên Quang, tác giả mạnh dạn đề xuất một số giải pháp sau:

- Nâng cao nhận thức của các cấp lãnh đạo, của đội ngũ cán bộ cũng như nhận thức của người dân và người có công về công tác này.

- Tăng cường công tác giám sát, kiểm tra việc tổ chức thực hiện chính sách với người có công, phát hiện những sai sót và không để xảy ra những trường hợp tiêu cực trong việc thực hiện chính sách.

- Tiếp tục rà soát, xem xét, giải quyết triệt để được những tình huống, trường hợp cụ thể, cá biệt

trong quá trình xem xét, công nhận người có công tại địa phương; hồ sơ đề nghị xác nhận người có công.

- Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, cải cách hành chính, ứng dụng công nghệ thông tin vào việc tuyên truyền, cập nhật thông tin, công khai minh bạch số liệu thống kê về việc tổ chức thực hiện chính sách với người có công.

- Tăng cường sự phối hợp đồng bộ, thống nhất hiệu quả giữa các cấp, ban ngành và địa phương trong việc thực hiện công tác người có công.

6. Kết luận

Trong những năm qua, thành phố Tuyên Quang (tỉnh Tuyên Quang) luôn nhận được sự chỉ đạo sát sao của Đảng và Nhà nước trong việc ban hành nhiều chủ trương, chính sách nhằm ngày càng hoàn

thiện hơn nữa công tác tổ chức thực hiện chính sách với người có công. Tuy nhiên, cũng còn một số hạn chế và gặp những khó khăn trong việc giải quyết chế độ chính sách như: chưa có sự phối hợp đồng bộ giữa các cấp, ban ngành và địa phương; Nhận thức của một số lãnh đạo, cán bộ quản lý, người dân và đối tượng chính sách chưa sâu về ý nghĩa của công tác này; số liệu thống kê về kết quả tổ chức thực hiện chính sách người có công qua các năm chưa được công khai, minh bạch trên các kênh thông tin... Nếu những vấn đề trên được quan tâm giải quyết chắc chắn chính sách đối với người có công sẽ được hoàn thiện hơn, góp phần giải quyết tốt hơn, kịp thời hơn, chính sách người có công góp phần xoa dịu nỗi đau của họ, sự quan tâm của toàn xã hội như một ân huệ “uông nước phải luôn nhớ đến nguồn”.

Tài liệu tham khảo

Chính phủ. (2006). *Hướng dẫn thi hành một số điều của Pháp lệnh ưu đãi người có công với cách mạng*. Nghị định số 54/2006/NĐ-CP ngày 26/9/2006.

Chung, N. N. (2016). *Một số vấn đề về đổi mới hoạch định chính sách công ở Việt Nam*. Trường Cán bộ Quản lý giáo dục Thành phố Hồ Chí Minh.

Hương, T. (2020, 5/5). Hỗ trợ làm nhà cho người có công với cách mạng. <https://baotuyenquang.Com.Vn/>.

Mai, Đ. N. (2020, 28/7). *Tình thương yêu vô vàn của Bác dành cho thương binh, liệt sỹ*.

Thanh, N. T. (2018). *Thực hiện chính sách người có công với cách mạng từ thực tiễn quận Cẩm Lệ, Thành phố Đà Nẵng*. Luận văn thạc sỹ Hành chính công, Học viện Khoa học xã hội.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội. (2005). *Pháp lệnh ưu đãi người có công với cách mạng*. Pháp lệnh số 26/2005/PL-UBTVQH11 ngày 29/6/2005.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội. (2012). *Sửa đổi, bổ sung một số điều của Pháp lệnh Ưu đãi người có công với cách mạng*. Pháp lệnh số 04/2012/UBTVQH13 ngày 16/7/2012.

TỔ CHỨC THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH VỚI NGƯỜI CÓ CÔNG TẠI THÀNH PHỐ TUYÊN QUANG

Thái Văn Hà^a
Bùi Mạnh Hùng^b

^{a,b} Trường Đại học Kinh doanh và Công nghệ Hà Nội

Email: ^avanha280182@gmail.com; ^bminhduc.avtq@gmail.com

Nhận bài: 24/10/2022; Phản biện: 29/10/2022; Tác giả sửa: 03/11/2022; Duyệt đăng: 04/11/2022; Phát hành: 18/11/2022

DOI: <https://doi.org/10.54163/0866-773X/779>

Phát huy truyền thống “Uông nước nhớ nguồn” và hưởng ứng phong trào “Đền ơn đáp nghĩa”, Thành phố Tuyên Quang rất chú trọng, quan tâm đến chính sách người có công thông qua một loạt các chính sách đã được Đảng và Nhà nước ban hành. Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được trong việc tổ chức thực hiện chính sách với người có công tại thành phố Tuyên Quang vẫn còn một số hạn chế, từ các khâu: tổ chức, xây dựng kế hoạch; phổ biến, trên khai, tuyên truyền; tổ chức, phân công thực hiện nhiệm vụ; theo dõi đôn đốc kiểm tra, thực hiện chính sách. Đây là những vấn đề xã hội nói chung và các đối tượng được hưởng chính sách nói riêng đang đặc biệt quan tâm.

Từ khóa: Chính sách; Người có công; Chính sách với người có công; Thành phố Tuyên Quang.